

**Beantwoording schriftelijke vragen Kadernota 2015-2025
AB vergadering 14 mei 2014**

Schriftelijke vragen Kadernota 2015 -2025 CDA-fractie

1. In het bedrijfswaardenmodel (blz. 18) staat als bedrijfswaarde “imago”. Kan in de definitiekolom toegevoegd worden “met de inzet van effectieve communicatie”.

Antwoord: De inzet van effectieve communicatie is belangrijk om het doel (een goede reputatie) te bereiken. Het is echter niet het enige middel. Het bedrijfswaardenmodel geeft aan wat we willen bereiken en niet hoe het waterschap dat gaat bereiken.

2. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB blz 28) kent een focus op de EHS en de EVZ. Regionale keringen hebben op diverse plaatsen een relatie met EHS-EVZ. Biedt het GOB meekoppelkansen voor de investeringen in de Regionale Keringen?

Antwoord: Het Groen Ontwikkelfonds is bedoeld voor de realisatie van de EHS en evz's. Daar waar overlap bestaat in de opgave (regionale keringen en EHS/evz) zal het waterschap indien mogelijk werk met werk maken en ook bezien of cofinanciering van het Groen Ontwikkelfonds kansrijk is.

Een concreet voorbeeld waar het waterschap op een innovatieve manier meekoppelkansen tussen natuurontwikkeling en regionale keringen probeert te creëren is het project Noordrand Midden. In opdracht van het waterschap wordt verkend of de klei die vrijkomt bij de inrichting van Noordrand Midden benut kan worden voor de versterking van nabij gelegen regionale keringen. Op die manier probeert het waterschap voor beide opgaven de kosten te verlagen.

3. In de afvalwaterketen (blz. 29 en 50 -54) is het probleem van medicijnresten een actueel thema. Op welke wijze biedt de kadernota aandacht hieraan?

Antwoord: De trend in de toename van medicijnresten in het (afval)water vraagt om innovatieve oplossingen. De rol en houding die het waterschap Brabantse Delta hierin inneemt, wordt nader bepaald in het proces van totstandkoming van het waterbeheerplan en de update van de innovatie agenda voor het zuiveringsbeheer. Daarbij heeft een brongerichte aanpak de voorkeur, waar ook de farmaceutische industrie een rol en verantwoordelijkheid in heeft en ook aandacht is voor de rol en verantwoordelijkheid van burgers en instellingen (zoals ziekenhuizen), in termen van gedrag en zelfstandig handelingsperspectief.

4. Kan de vrijval van de Switch-transactie (blz 84) ingezet worden om de tariefstijging boven de 5% (zie bijv. het jaar 2018) te matigen?

Antwoord: Ja, indien in 2017 de Switchtransacties aflopen conform de huidige verwachting, leidt dat tot een vrijval van ruim € 10 miljoen in 2017, waar in voorliggende Kadernota nog geen rekening mee is gehouden. Vanwege de onzekere financiële omstandigheden is het verwachte voordeel vooralsnog niet ingezet. Deze middelen komen ten gunste van de algemene middelen. Het algemeen bestuur beslist over de inzet van deze middelen. Naast het matigen van tarieven kan de vrijval ook worden aangewend voor het versterken van het weerstandsvermogen, vervroegde afschrijving, nieuwe projecten of om achterstallige zaken op te pakken.

5. De realisatieperiode voor de regionale keringen is op 10 jaren gesteld. Op blz. 19 en 26 is aangegeven dat er aan de provincie voorstellen zijn gedaan. Wij nemen aan dat hierin ook de

realisatietermijn in betrokken is. Is te verwachten dat ook de Provincie zal instemmen met deze verlengde periode?

Antwoord: Het is inderdaad te verwachten dat de Provincie hiermee instemt. Hierover is ambtelijk intensief overleg gevoerd tussen waterschap en provincie. Het DB heeft op 6 mei een informerende brief aan Gedeputeerde Staten verzonden over de planning van de verbeteropgave regionale keringen.

6. Genoemd worden de verkiezingen in 2015 (blz. 5 en 13). Is er nog een bestuursbesluit nodig voor het herbenoemen van het DB voor het jaar 2015?

Antwoord: Dit is niet nodig. Bij de herbenoeming van het dagelijks bestuur in 2012 werd al voorzien dat de zittingsduur langer zou kunnen zijn dan 8 januari 2015. Hier is in de betreffende adviesnota op gewezen. Het nu zittende dagelijks bestuur is herbenoemd voor de verlengde zittingsduur van het algemeen bestuur die loopt tot 8 januari 2015 tenzij bij of krachtens de wet een latere datum wordt vastgesteld. Het huidige algemeen bestuur treedt volgens de onlangs gewijzigde Waterschapswet af op 26 maart 2015. Het dagelijks bestuur mag volgens diezelfde gewijzigde wet daarna nog maximaal drie maanden aanblijven.

7. Hoe kunnen de beschikbare egalisereserves hoger worden door een lager risicoprofiel (blz.6)?

Antwoord: In bijlage 4 is toegelicht hoe het waterschap de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen bepaald. De weerstandscapaciteit is het vermogen dat het waterschap beschikbaar heeft om de voorziene risico's op te vangen. De weerstandscapaciteit omvat de egalisereserves en de calamiteitenreserves voor Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer. Conform het reserve- en voorzieningenbeleid streeft het waterschap naar een weerstandscapaciteit die een factor 1,2 hoger is dan de omvang van de risicoportefeuille. De egalisereserves die het waterschap daar bovenop beschikbaar heeft, worden gedurende de planperiode ingezet om de tariefontwikkeling zo gelijkmatig mogelijk te laten verlopen. Nu de inschatting van het risicoprofiel lager is dan in de Kadernota 2014-2024 werd voorzien, betekent dit dat het waterschap minder reserves hoeft aan te houden om het weerstandvermogen op het gewenste niveau te houden. Dit leidt ertoe dat het waterschap meer egalisereserves beschikbaar heeft.

8. Hoeveel v.e. zijn er minder toe berekend aan bedrijven ten opzichte van kadernota 2014-2024 (blz 78-79)?

Antwoord: Onderstaande tabel geeft aan v.e.'s van bedrijven conform de Kadernota 2014-2024 en de Kadernota 2015-2025 en het verschil hiertussen. Het aantal v.e.'s daalt in 2015 omdat een aantal bedrijven zelf gaat zuiveren. Inmiddels is bekend dat de zuivering van deze bedrijven pas in 2015 in bedrijf gaat in plaats van in 2014. Hierdoor is het aantal v.e.'s in 2014 hoger dan in de Kadernota 2014-2024 werd voorzien. In 2016 en 2017 gaan twee andere bedrijven zelf zuiveren, waardoor het aantal v.e.'s in die jaren opnieuw daalt.

9. Het assetmanagement maakt gebruik van bestuurlijk geaccordeerde bedrijfswaarden. Die bedrijfswaarden worden door het AB vastgesteld (zie blz 16 en 17, en 50). Wordt dit aspect in het bestuursbesluit op 11 juni specifiek vermeld?

Antwoord: Ja

10. Is het vanuit de comptabiliteitsvoorschriften toegestaan om enerzijds de nHWBP-bijdrage in 5 jaar af te schrijven en de investeringen in Regionale keringen in 50 jaar?

Antwoord: De HWBP-bijdrage behoort tot de immateriële vaste activa omdat ze worden verstrekt aan een programma van waaruit subsidies moeten worden gegeven voor versterkingswerken (m.a.w. er staat tegenover de HWBP-bijdrage geen actief). Met betrekking tot de afschrijvingstermijn geeft het waterschapbesluit aan dat de termijn voor dergelijke bijdragen ten hoogste 5 jaar is, tenzij wordt gemotiveerd dat een andere periode passender is.

Investeringen in regionale keringen schrijft het waterschap conform het afschijvingsbeleid in 50 jaar af.

11. Is het mogelijk om bij de tabellen 5, 6 en 7, de onderliggende tabel of cijfers over investeringen en afschrijvingen te verstrekken?

Antwoord: De investeringsvolumes zijn opgenomen op pagina 76 figuur 3 en de kapitaallasten vindt u op pagina 77 figuur 4. In tabelvorm levert het de volgende cijfers op:

Netto investeringsvolumes inclusief de bijdrage aan het HWBP en regionale keringen (* € 1.000)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
47.868	53.700	53.000	52.700	52.700	52.700	52.700	52.700	52.700	52.500

Kapitaallasten (* € 1.000)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
36.375	41.197	46.720	50.605	54.145	56.435	57.574	58.026	57.623	59.285

12. Welke 2 grote projecten van natte natuurparels worden bedoeld op blz. 25?

Antwoord: het betreft de natte natuurparels Westelijke Langstraat en Noordrand Midden.

13. Het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer vraagt kennis en expertise van de waterschappen. Zijn er nog overige kosten voor het waterschap en worden/zijn die in de raming meegenomen?

Antwoord: Het Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer betreft een initiatief van de agrarische sector, wat gericht is op het nemen van kosteneffectieve maatregelen door de ondernemers zelf ter verbetering van het waterbeheer (kwalitatief en kwantitatief).

Daar waar men bovenwettelijke, vernieuwende maatregelen wil toepassen ter bestrijding van diffuse verontreinigingen heeft het waterschap een budget voor medefinanciering. Voorwaarde hierbij is onder andere dat er een spin-off moet zijn naar overige ondernemers.

14. Wij nemen aan dat de kosten voor verbetering Kering Markkanaal en Drongelenskanaal (blz. 42) voor rekening Rijk komen?

Antwoord: Dat is inderdaad de insteek van het waterschap en in lijn met de afspraken uit het Bestuursakkoord Water.

15. Is de verdeling aan te geven van de investeringen op RWZI (blz. 52) tussen instandhoudingsinvesteringen en capaciteitsaanpassing?

Antwoord: De meerjarenraming en de daarin gehanteerde prognose voor tariefontwikkeling houdt rekening met jaarlijks circa € 20 miljoen investeringen gerelateerd aan rwzi's. Hiervan is circa 80% voor instandhouding (onderhoud en vervanging). De resterende 20% is voor ontwikkelingsinvesteringen, die bestaan uit enerzijds innovatie en anderzijds hydraulische uitbreidingen.

16. Op blz. 53 wordt de suggestie van anti-afhaakregeling genoemd. Werkt die nog in de praktijk en wat is de relatie met nieuwe lozingen?

Antwoord: De eerste anti-afhaakregeling was van kracht in de periode 2002-2012. In oktober 2013 heeft de Europese Commissie besloten opnieuw goedkeuring voor 10 jaar te verlenen voor de anti-afhaakregeling waterschappen. De nieuwe regeling is dus van kracht tot 2023.

Met deze regeling kan het waterschap aan een bedrijf dat op een rwzi loost een korting op de heffing verlenen om dit bedrijf te weerhouden van (voor)zuivering van het afvalwater. De regeling heeft betrekking op lozingen van bestaande bedrijven, dus niet op lozingen van nieuwe bedrijven.

Schriftelijke vragen Kadernota 2015 -2025 fractie Gezond Water

17. Bij de toetsing van de regionale keringen (blz. 5) zijn door de provincie diverse risicofactoren beschouwd. Zijn deze risicofactoren gestapeld of is er gekeken naar de waarschijnlijkheid dat al deze risicofactoren al dan niet gelijktijdig op kunnen treden?

Antwoord: Bij de toetsing van de regionale keringen is gekeken naar de waarschijnlijkheid dat risicofactoren gelijktijdig optreden. Het is dus een realistische benadering, maar geen worst case benadering.

18. Ambities en resultaten (blz 6, tabel 1): Deze tabel geeft de ontwikkelingen aan sinds de kadernota van vorig jaar. Kan aangegeven worden hoe vaak en in welke mate in deze bestuursperiode de ambities en resultaten positief of negatief zijn bijgesteld?

Antwoord: De ambities en resultaten worden jaarlijks in de Kadernota bijgesteld naar aanleiding van nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Het Bestuursprogramma heeft een planperiode t/m 2014. In vergelijking met de Kadernota 2015-2025 levert dit het volgende beeld op.

Doelrealisatie:

Op pagina 16 van het Bestuursprogramma is de prognose ten aanzien van de doelrealisatie weergegeven. De tabel laat de verwachting zien dat twee van de vijf doelstellingen voor BO2 en KRW niet tijdig zouden worden gerealiseerd. In de huidige Kadernota is de verwachting gunstiger. Nagenoeg alle BO2 doelstellingen worden tijdig gerealiseerd. Voor de KRW staat alleen venherstel op rood. Ook de verwachte doelrealisatie voor het WBP is gunstiger dan in het Bestuursprogramma werd voorzien.

Ontwikkeling nettolasten:

Onderstaande tabel laat zien dat de nettolasten voor de zuiveringstaak in het jaar 2014 € 600.000 lager zijn dan verwacht werd in het Bestuursprogramma. De nettolasten voor de watersysteemtaak zijn € 2.600.000 hoger.

	Bestuursprogramma (jaar 2014)	Begroting 2014
Zuiveringstaak	€ 59.791.000	€ 59.136.000
Watersysteemtaak	€ 49.362.000	€ 51.959.000

Tariefontwikkeling:

Onderstaande tabel laat zien dat het v.e.-tarief en het tarief voor ingezetenen lager is dan de raming in het Bestuursprogramma. Het tarief voor gebouwd en ongebouwd is hoger dan het tarief dat in het Bestuursprogramma voor het jaar 2014 is geraamd. Dit heeft enerzijds te maken met hogere nettolasten (zie voorgaande tabel), maar anderzijds met een verlaging van de grondslagen. In het Bestuursprogramma werd rekening gehouden met een WOZ-waarde van € 110 miljard in 2014. In de Begroting 2014 is rekening gehouden met een WOZ-waarde van minder dan € 99,5 miljard. Ook voor ongebouwd geldt dat er in het Bestuursprogramma is gerekend met 104.000 hectare overig ongebouwd. In de Begroting 2014 is rekening gehouden met 97.000 hectare overig ongebouwd. Dit betekent dat de lasten voor een kleiner aantal eenheden moet worden opgebracht, waardoor het tarief per eenheid hoger is. Daarnaast spelen er andere factoren, zoals de nieuwe kostentoedeling.

	Bestuursprogramma (jaar 2014)	Begroting 2014
V.e.-tarief	€ 53,12	€ 52,20
Ingezetenen	€ 48,91	€ 48,08
Gebouwd	€ 0,68	€ 0,78
Overig ongebouwd	€ 40,98	€ 43,01

Beschikbare reserves voor tariefmatiging en weerstandsvermogen:

Een vergelijking tussen het jaar 2014 uit het Bestuursprogramma en het begrotingsjaar 2014 op het gebied van beschikbare reserves voor tariefmatiging en weerstandsvermogen levert geen goed beeld op, omdat in het Bestuursprogramma 2014 het laatste jaar van de planperiode was, waarin de reserves op het minimaal benodigde niveau zouden zijn (uitgangspunt reserve- en voorzieningenbeleid). In de praktijk wordt deze inzet jaarlijks herijkt, waardoor het waterschap meer reserves beschikbaar heeft dan in 2009 voor het jaar 2014 werd voorzien. Ook het weerstandsvermogen is in 2014 hoger dan werd voorzien in het Bestuursprogramma voor het jaar 2014.

Risicoprofiel:

In het Bestuursprogramma is het risicoprofiel tot en met 2013 bepaald. Het risicoprofiel liet in het Bestuursprogramma een stijgende lijn zien, oplopend van € 5 miljoen in 2009 tot € 7,6 miljoen in 2013. De Kadernota 2015-2025 laat een vlakker verloop zien van de risico's, schommelend tussen € 4,2 miljoen (2014) en € 4,4 miljoen.

In algemene zin kan worden geconcludeerd dat het waterschap de afgelopen jaren vele verbeterlagen heeft doorgevoerd op het gebied van risicobeheer. Bovendien hanteert het waterschap sinds de Kadernota 2014-2024 een planperiode van tien jaar. Door deze langere doorkijk ontstaat er beter zicht op de effecten van het beleid over een langere periode.

19. Weerstandsvermogen (blz 7) van Watersysteembeheer kent een hoger risicoprofiel. Wat is hiervoor de verklaring?

Antwoord: Het hogere risicoprofiel dan bij de vorige analyse komt voort uit de actualisatie. Daarbij komen de aanpassingen/aanvullingen per saldo negatief uit. Dit heeft vooral te maken met twee nieuw toegevoegde risico's. Er is er een risico opgenomen ten aanzien van chemische lozingen op het Watersysteem waarvan de kosten niet altijd volledig verhaalbaar zijn. Daarnaast is er een algemeen risico met betrekking tot de verbonden partijen opgenomen (deels Watersysteembeheer en deels Zuiveringsbeheer). Ook verbonden partijen lopen namelijk bepaalde (rest-) risico's, terwijl de afspraak doorgaans is dat zij hiervoor geen specifieke weerstandscapaciteit aan houden. Om die reden is nu een extra algemeen risico benoemd. In 2014 gaat dit verder beoordeeld worden in overleg met de verbonden partijen.

20. Idem voor de afname van het risicoprofiel bij het Zuiveringsbeheer. Zijn hieruit over en weer lessen te trekken?

Antwoord: Het iets lagere risicoprofiel bij Zuiveringsbeheer volgt uit de actualisatie waarbij op basis van een nadere beoordeling enkele risico's op basis van ervaring zijn vervallen of wat betreft kans en impact naar beneden zijn bijgesteld.

Op zich zijn de risico's specifiek per taak en zijn er over en weer weinig lessen te trekken. Het goed beheren van risico's en de wijze waarop dit wordt ingestoken geldt organisatiebreed en daarin wordt gezamenlijk opgetrokken.

21. Komen deze trends overeen met de beschrijving op blz. 94?

Antwoord: Ja, deze komen overeen met de beschrijving op pagina 94. Wel wordt daarbij opgemerkt dat in de rapportage zowel over de totale ontwikkeling, de ontwikkeling per taak als de ontwikkeling in de planperiode wordt gesproken. Hierdoor kan het idee ontstaan dat opmerkingen niet in lijn met elkaar zijn terwijl dat wel zo is.

22. Systeem of technologie gedreven. Thema 1. (para 2.1.2. Blz 10). Hoeveel projecten zijn sinds januari 2013 uitgevoerd en bij welk percentage is dit thema toegepast?

Antwoord: Sinds januari 2013 zijn er 53 projecten opgeleverd, waarvan een deel al was opgestart voor 1 januari 2013. Op pagina 10 van de Kadernota is een aantal voorbeelden genoemd van projecten waar het waterschap zoekt naar oplossingen die gebruikmaken van natuurlijke omstandigheden en mogelijkheden. De grens tussen een technische oplossing of een systeemoplossing is in veel gevallen niet absoluut. Het waterschap zoekt steeds oplossingen die het beste gebruikmaken van en aansluiten bij de natuurlijke omstandigheden. Verder voert het

waterschap samen met de andere Brabantse waterschappen onderzoek meer kennis en ervaring op te doen over de toepassing van dit gedachtengoed in de praktijk.

23. Thema 4 Samenwerking (blz 11). Wat zijn de ambities en resultaten over samenwerking met Vlaanderen? In hoeverre is hiermee de motie van het AB (aug 2012) over samenwerking met Vlaanderen in uitvoering?

Antwoord: De stand van zaken ten aanzien van de ambities voor samenwerking met Vlaanderen is als volgt:

- Er is een samenwerkingscharter met de Vlaamse Milieumaatschappij in voorbereiding. Inzet is om die voor de zomer te ondertekenen. Het betreft een intentieverklaring tot verdere samenwerking in de geest van de Kaderrichtlijn Water en de Richtlijn Overstromingsrisico's. Voorts biedt het een kader voor verdere grensoverschrijdende acties op het vlak van monitoring, onderzoek, aanpak verontreinigingen, handhaving, calamiteiten en communicatie.
- Met de provincie Antwerpen wordt gewerkt aan het opstellen van een gemeenschappelijke stroomgebiedvisie voor de Kleine Aa/Molenbeek. Inzet is een eindconcept in september 2014.
- Samen met ZLTO en Vlaamse partners worden kansen verkend voor een projectvoorstel voor Interreg V. Het projectvoorstel voor LIFE + met de VMM en Vereniging Markdal heeft het helaas niet gered. Verkend zal worden in hoeverre Interreg hiervoor nog kansen biedt.
- Samen met het Nederlandse projectteam KRW Maas en het Vlaamse Bekkenssecretariaat Maas wordt nagedacht over de invulling van de nieuwe, flexibele overlegstructuren voor de regionale grenswaterlichamen. Dit in het kader van de goedgekeurde nota van het Vlaamse Comité voor Integraal waterbeleid.

24. Thema 7: Communicatie en imago. (blz 12). Wat zijn de ervaringen met het "binnen enkele dagen op de website transparant vermelden van AB besluiten en stemgedrag"? (Door DB overgenomen motie dec. 2013). Om hoeveel (werk)dagen gaat het nu? Zijn de ervaringen in de aanloopperiode zodanig dat de beknopte AB besluitvorming al voor het weekend of zelfs de volgende dag op de website vermeld kunnen worden? Zijn er processtappen die dit verhinderen en zouden deze bij organisatorische innovatie opgelost kunnen worden? Kan de gewenste cultuurverandering (zie para 2.4 blz 41) met focus op proces, verantwoordelijkheid lager beleggen, bureaucratie terugdringen, slagvaardigheid en bestuurlijke sensitiviteit vergroten hier resultaat bieden?

Antwoord: De AB-besluiten worden - samengevat met stemgedrag van de partijen - binnen twee werkdagen en altijd voor het weekend op de website geplaatst. Daarmee wordt voldaan aan de toezegging van het DB.

25. Thema 7 Communicatie. Zijn of worden de positieve resultaten van de bestrijding van de watervervuiling Moersloot gecommuniceerd met de betrokken (soms zeer kritische) maatschappelijke groeperingen, zodanig dat ook wederzijds vertrouwen in elkaar gaat ontstaan?

Antwoord: het waterschap heeft naar een aantal regionale dag- en weekbladen een persbericht gestuurd over de voorlopige meetresultaten van de Moersloot. Dit artikel is vanwege de te lage nieuwswaarde niet geplaatst.

26. Thema 11 (blz 13). Innovatie. Hoe kan er voor gezorgd worden dat veelbelovende nieuwe ideeën zoals toepassing van een Pharmafilter vanuit de eigen organisatie gesignaleerd en opgepakt worden? (zie ook de beschreven trend over toenemend medicijn gebruik op blz. 14).

Antwoord: De trend in de toename van medicijnresten in het (afval)water vraagt om innovatieve oplossingen. De rol en houding die het waterschap Brabantse Delta hierin inneemt, wordt nader bepaald in het proces van totstandkoming van het waterbeheerplan en de update van de innovatie agenda voor het zuiveringsbeheer. Daarbij heeft een brongerichte aanpak de voorkeur, waar ook de farmaceutische industrie een rol en verantwoordelijkheid in heeft en ook aandacht is voor de rol en verantwoordelijkheid van burgers en instellingen (zoals ziekenhuizen), in termen van gedrag en zelfstandig handelingsperspectief.

27. Para 2.1.5 Oeso rapport. (blz. 15). Is de Oeso een ambtelijke of een politieke organisatie? Heeft de OESO ook het democratisch gehalte van de Waterschappen beschouwd? Is dit in relatie gebracht met "het maatschappelijke tekort aan waterbewustzijn"?

Antwoord: De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) is een samenwerkingsverband van 34 landen om sociaal en economisch beleid te bespreken, te bestuderen en te coördineren. De aangesloten landen proberen gezamenlijke problemen op te lossen en trachten internationaal beleid af te stemmen.

De OESO stelt vast dat het Nederlandse waterschapsbestel een goed antwoord is op de watervraagstukken waar Nederland voor staat. Daarbij geeft de OESO een aantal beleidsaanbevelingen, gelet op toekomstige uitdagingen. De OESO legt geen directe relatie tussen het democratische gehalte van waterschappen en het maatschappelijke tekort aan waterbewustzijn.

28. Blz. 28 Lenteakkoord. Kan op basis van ervaringen globaal aangegeven worden welk deel aan Brabantse Delta (mits geschikt projecten voorradig) toegekend zou kunnen worden?

Antwoord: Vanuit de Lenteakkoordmiddelen voor het jaar 2013 heeft het waterschap een beschikking van € 1,6 miljoen ontvangen. Het is nog niet mogelijk om een inschatting te maken van de bijdrage die het waterschap de komende jaren uit deze middelen zal ontvangen.

29. Proef Muskusrattenbestrijding blz 29. De genoemde waterveiligheid omvat dus (terecht) de dijken, kades en taluds en dus niet de particuliere bedrijfsvoering op aanpalende percelen?

Antwoord: Dat klopt. Wel worden alle mogelijke schadegevolgen die voortkomen uit de proef vergoed of onmiddellijk opgeknapt. Schade aan waterstaatkundige werken wordt meteen hersteld en aantoonbare vreeschade aan gewassen wordt vergoed.

30. Stoffenkringloop (blz 30): is er een (ontwikkelings) visie op de kringloop bij slibverbranding ("verbranden van water" volgens AB-lid citaat) zodanig dat het energie intensieve verbranden niet meer nodig is?

Antwoord: De verbranding van zuiveringsslib bij SNB verloopt autotherm, er blijft zelfs nog thermische energie over bij de verbranding. Het sluiten van de stoffenkringloop kan leiden tot een lagere slibproductie en dus ook een lager aanbod voor SNB. Dit treedt bijvoorbeeld op bij het winnen van bioplastics uit het zuiveringsslib. Ook het produceren van biogas uit zuiveringsslib leidt tot een

lager aanbod. De hoeveelheid in het slib gebonden water zal echter navenant afnemen, waardoor autotherme verbranding mogelijk blijft. Het terugwinnen van stoffen uit de verbrandingsas, zoals fosfaat, heeft geen invloed op de energiehuishouding van het verbrandingsproces.

31. Maaiselkringloop lijkt positief perspectief te bieden: zijn er al reacties op het aanbod van maaisel aan lokale agrarische ondernemers?

Antwoord: het waterschap is in 2013 in regio Oost met een aantal ondernemers gestart met de pilot kleine kringloop. Inmiddels hebben meer agrarische ondernemers in deze regio aangegeven maaisel te willen verwerken. Het waterschap overweegt om in 2014 de resultaten van de pilot ook in de andere regio's toe te passen.

32. Uniforme keurhandhaving (blz 31). Biedt bij gebrek aan capaciteit uitbesteding bijv. aan certificeringbureaus perspectief?

Antwoord: Voor het project 'inhaalslag uniform toepassen keurbepalingen' maakt het waterschap gebruik van uitbesteding. Het doel van het project is het wegwerken van achterstanden die in het verleden zijn ontstaan op het gebied van keurhandhaving. Na afronding van dit project kan het waterschap binnen de bestaande formatie de keur in het gehele beheergebied uniform handhaven op het niveau dat het waterschap nastreeft.

33. Programma 1000 Planvorming (blz 37). Bestaat er ook planvorming over samenwerking met Vlaanderen?

Antwoord: ja, zie pagina 40. De planvorming richt zich onder andere op gezamenlijke deelstroomgebiedsplannen.

34. Para 4.4 Nettolastenontwikkeling (blz. 77). Is de grafiek in figuren 5, 6 en 7 inclusief of exclusief de inflatie?

Antwoord: Deze grafieken zijn inclusief inflatie.

35. Onderbezetting SNB. (blz 81): is deze trend van afnemend aanbod door innovaties een kenmerkende trend voor verouderde systemen? (zie brievenpost). Zijn er al nieuwe marktpartijen?

Antwoord: In de waterlijn ligt de focus momenteel vooral op de productie van extra energie, waardoor het slibvolume in de toekomst zal afnemen. Slibeindverwerking is echter nog steeds nodig. Deze ontwikkelingen leiden tot overcapaciteit in de slibeindverwerking in Nederland, ook als bepaalde onrendabele verwerkingstechnieken op termijn verdwijnen. SNB heeft op deze ontwikkelingen voortijdig geanticipeerd door hiermee in haar ondernemingsplan rekening te houden. SNB heeft concrete plannen ontwikkeld om de bezetting van de SVI optimaal te houden. In 2012 heeft dit geleid tot een contract met Waterschapsbedrijf Limburg. In 2013 heeft SNB ingeschreven op twee Europese aanbestedingen. Alleen de aanbesteding van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft SNB gegund gekregen. Het betreft een overeenkomst voor 50.000 ton slibkoek met een duur van twee jaar met de mogelijkheid van twee keer een jaar verlenging. In 2014 dienen zich nieuwe mogelijkheden aan om de bezetting op langere termijn op orde te houden. (*Bron: begroting 2014 & Meerjarenraming 2015 – 2019, november 2013*).

Om de capaciteit van de SVI optimaal gevuld te houden kijkt SNB onder andere ook naar de industriële markt. Begin 2014 is gestart met een onderzoek naar deze markt.

36. Hoe verhoudt de opmerking in de aanbiedingsbrief van de Kader nota over “geen debat” zich met “het geven van voldoende gelegenheid tot het uiten van opvattingen van AB leden” (RvO art 18c) en “het gelegenheid bieden tot korte interrupties” (RvO lid 2), kortom tot transparante meningsvorming in het openbaar?

Antwoord: De agendering van de Kadernota voor de AB-vergadering van 14 mei is bedoeld om AB-leden de mogelijkheid te geven om technische vragen te stellen, zodat eventuele onduidelijkheden opgehelderd kunnen worden voordat de fracties aan de slag gaan met het opstellen van de algemene beschouwingen. Het debat over de Kadernota 2015-2025 vindt plaats tijdens de AB-vergadering van 11 juni 2014. Daarbij verloopt de eerste termijn schriftelijk, in de vorm van de algemene beschouwingen. De reactie in tweede termijn vindt plaats tijdens de AB-vergadering op 11 juni.

Schriftelijke vragen Kadernota 2015 -2025 fractie Water Natuurlijk

37. Op pag 4 wordt aangegeven dat de nieuwe systematiek voor de ramingen van investeringen en kapitaallasten leidde tot de vraag: “welke investeringen worden binnen de beschikbare volumes uitgevoerd en welke niet?”

Vraag WN: Kan hierin meer inzicht worden gegeven?

Antwoord: Zoals in de aanbiedingsbrief is aangegeven kunt u bij de behandeling van de Begroting 2015 kennisnemen van het Investeringsprogramma. Op dit moment is dat nog niet beschikbaar.

38. Op blz 6 wordt in tabel 1 de ontwikkelingen tov de kadernota 2014-2024 weergegeven in smileys.

Vraag WN: kunnen de smileys ook vertaald worden naar euro's?

Antwoord: Onder tabel 1 is een korte toelichting opgenomen van de smileys, met daarbij een verwijzing naar de paragraaf of bijlage van de Kadernota waar meer gedetailleerde informatie over het onderwerp is opgenomen.

De smileys voor de doelrealisatie kunnen niet worden vertaald naar euro's, omdat deze worden weergegeven in 'gerealiseerde prestaties' en niet in euro's. De andere ontwikkelingen uit tabel zijn wel in euro's uit te drukken. Deze zijn terug te vinden in de paragrafen en bijlagen waar onder de tabel naar wordt verwezen.

39. Op blz 9 wordt gesteld dat er de afgelopen jaren veel bezuinigd is om zodoende de tariefontwikkeling te matigen.

Vraag WN: een aantal bezuinigingsmaatregelen wordt benoemd, maar zijn er ook grote projecten welke onder financiële druk niet uitgevoerd zijn?

Antwoord: Vanwege de nodige bezuinigingsopgaven heeft het waterschap de afgelopen jaren projecten getemporiseerd en versoerd. Steeds wordt gekeken welke projecten, gelet op de wettelijke taken, bestuurlijke afspraken en risico's, prioriteit hebben. Er zijn geen projecten die vanwege financiële druk niet tot uitvoering komen. Uitvoering is nodig om de doelstellingen die

voortvloeien uit onder andere de Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water te realiseren. Op het gebied van OAS-investeringen zijn wel diverse investeringsprojecten heroverwogen. Dit is echter niet vanwege een bezuinigingsopgave, maar een doelmatigheidsoverweging.

40. Op blz 10 e.v. worden de 11 richtinggevende uitspraken opgesomd, welke de basis vormen voor voorliggende Kadernota.

Vraag WN: waar worden deze uitspraken gelinkt aan de kerntaken van het waterschap?

Antwoord: De richtinggevende uitspraken bevatten de leidende principes die het waterschap hanteert bij zijn taakuitoefening. De uitspraken hebben zodoende betrekking op alle kerntaken van het waterschap.

41. Op blz 14 e.v. wordt door het OESO o.a. gewag gemaakt van het feit dat er een tekort aan waterbewustzijn onder de Nederlanders opvalt, een gevolg kan hiervan zijn dat men niet bewust is van de medicijn toename.

Vraag WN: Heeft WsBd hiervoor reeds nu aandacht via communicatie en voorlichting?

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 3.

42. In de Tweede Kamer is bepaald dat het gewenst is om per jaar een maximale lastenstijging van 5 % te hanteren. Verderop in de nota wordt gesproken over een netto-investeringsruimte van €37,-mlj.

Vraag WN: Zijn deze 2 uitgangspunten aan elkaar gekoppeld?

Antwoord: De uitgangspunten hebben te maken met dezelfde thematiek, maar zijn geen afgeleiden van elkaar.

In de Tweede Kamer motie gaat het over lokale lasten voor burgers en bedrijven. Het investeringsvolume van het waterschap is hier geen afgeleide van. Het gehanteerde investeringsvolume is gebaseerd op ervaringscijfers, een volume dat nodig is om onze taken uit te kunnen voeren. De invoering van deze nieuwe systematiek heeft ertoe geleid dat de investeringsramingen in de eerste jaren naar beneden zijn bijgesteld. Daardoor stijgen de kapitaallasten ook minder dan eerder werd voorzien. Op die manier slaagt het waterschap erin om de gemiddelde tariefstijging over de planperiode voor alle voorbeeldprofielen onder de 5% te houden.

Overigens is in paragraaf 4.3 is toegelicht dat het netto investeringsvolume hoger is dan € 37 miljoen per jaar, vanwege de bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de tijdelijke ophoging van het investeringsvolume vanwege de aanpak van de regionale keringen.

43. Het nHWBP eindigt in 2028, vanuit WsBd worden 2 projecten in dit programma uitgevoerd.

Vraag WN: zijn de investeringen hiervoor reeds meegenomen in de kadernota?

Antwoord: op pagina 20 van de concept Kadernota is aangegeven dat het waterschap op dit moment drie projecten voorziet in het nHWBP. Voor het project Geertruidenberg en Amertak start in 2014 de verkenningsfase. Deze investering is meegenomen in de Kadernota. De andere twee projecten

(Damwand Buitenpand Wilhelminakanaal en kunstwerken Tonnekreek, Moerdijk en Schutsluis Waalwijk) hebben bij het opstellen van het nHWBP een lage prioriteit gekregen en worden naar verwachting aan het eind van de programmaperiode van het nHWBP, na 2024, uitgevoerd. De planperiode van deze Kadernota loopt tot en met 2024. Deze twee projecten vallen zodoende buiten de scope van deze Kadernota.

44. In de herziening van het activabeleid wordt o.a. onderzocht of er maatregelen getroffen moeten worden om het EMU-saldo te verlagen.

Vraag WN: Is dit een financieel risico en dient dit in de risicoparagraaf opgenomen te worden?

Antwoord: Het onderwerp is onder het kopje Wet Hof opgenomen in de risicoparagraaf op pag. 81 en ook beschreven in paragraaf 2.5.1. in de Kadernota. Het is meer een inhoudelijk risico dan een financieel risico. Afgesproken is dat er voorlopig geen boetes worden opgelegd. Daarnaast wordt vooraf beoordeeld welke maatregelen mogelijk zijn om er voor te zorgen dat we binnen de afgesproken norm gaan blijven.

45. Het waterschap heeft onvoldoende capaciteit om tot een uniforme keurhandhaving te komen, nog steeds loopt de inhaalslag. Er wordt gesproken over externe bijstand en een opleidingsplan om tot de beoogde expertise te komen.

Vraag WN: hoeveel fte's zijn er nodig om tot het nagestreefde handhavingsbeleid te komen en het daaraan gekoppeld financieel plaatje?

Antwoord: Het waterschap stuurt op basis van integrale kostenprijs, niet op aantal fte's. Binnen dat integrale budget wordt gezocht naar een optimale mix van zelf doen en uitbesteden, tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

In het verleden is een achterstand ontstaan op het gebied van keurhandhaving. De achterstand wordt weggewerkt met het project 'inhaalslag uniform toepassen keurbepalingen'. In dit project maakt het waterschap gebruik van uitbesteding. Na afronding van dit project kan het waterschap binnen de bestaande formatie de keur in het gehele beheergebied uniform handhaven op het niveau dat het waterschap nastreeft.

46. Op blz 60 spreekt u over "naleven belonen met een lagere toezichtsdruk".

Vraag WN: Bent u niet bang dat op deze manier het naleven van de wet- en regelgeving weer verminderd?

Antwoord: Nee, door te monitoren houden we de vinger aan de pols. Mocht dat aanleiding geven om de toezichtsdruk te verhogen, dan zal daar actie op worden ondernomen.

47. Per 1 jan 2015 treedt de Participatiewet in werking. Voor WsBd betekent dit 1.2-1.5 fte.

Vraag WN: Komen deze fte's bovenop de huidige bezetting, zijn het nieuwe of wellicht vrijkomende bestaande functies?

Antwoord: De invoering van de participatiewet betekent dat er mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (arbeidsgehandicapten) aan het werk worden geholpen. De mogelijkheden die het waterschap hiervoor heeft zijn momenteel in onderzoek. Inpassing in de bestaande formatie heeft de

voorkeur. Indien inpassing niet mogelijk is zal gekeken worden of en in hoeverre deze fte's bovenop de huidige bezetting komen.

48. Op blz. 56 wordt melding gemaakt van het feit dat er achterstand is opgelopen tav het meerjarenprogramma Benedensas en Dintelsas.

Vraag WN: wat is hiervan de oorzaak?

Antwoord: In de Kadernota is vermeld dat er een onderhoudsachterstand is geconstateerd uit inspecties van Benedensas en Dintelsas en uit de eerste resultaten voor het opstellen van het meerjarenbaggerprogramma. Benedensas en Dintelsas zijn kunstwerken en betreffen geen baggerwerkzaamheden.

Beide achterstanden (zowel ten aanzien van de kunstwerken Benedensas en Dintelsas als op het gebied van baggeren) zijn aan het licht gekomen door betere meetmethoden. Hierdoor zijn knelpunten aan het licht gekomen die eerder niet geconstateerd werden.